

kirjaamo@mmm.fi

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi elintarvikelaiksi sekä laeiksi terveydensuojelulain muuttamisesta ja sakon toimeenpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta, MMM019:00/2020

Esitetyt muutokset ovat kunnallisen valvontayksikön näkökulmasta kannatettavia, selkeyttävät sääntelyä ja laajentavat valvonnan keinovalikoimaa. Esitetty valvonnan perusmaksu laajentaa elintarvikevalvonnan ja terveydensuojeluvalvonnan tulopohjaa merkittävästi, mikä on kunnallisen valvontayksikön näkökulmasta kannatettavaa.

Esityksen perustelujen mukaan tavoitteena on parantaa elintarvikevalvonnan ja terveydensuojeluvalvonnan kustannusvastaavuutta. Toisaalta perusteluissa tähdennetään, että ohjauksella on varmistettava, että maksut voidaan käyttää yksikön toiminnan kehittämiseen ja tarvittavan lisähenkilöstön palkkaamiseen. Perustelujen mukaan valvontaa voitaisiin toteuttaa jatkossa nykyistä kattavammin, toimijoiden neuvontaa ja ohjausta lisättäisiin ja toimijoilla olisi jatkossa aiempaa paremmat mahdollisuudet saada viranomaisen asiantuntijapalveluja toimintansa tueksi. Perustelut ovat tältä osin hieman ristiriitaisia. Jos lisätuloilla parannetaan valvonnan kustannusvastaavuutta, muutos ei lisää valvonnan resursseja eikä laajenna toimijoiden saatavilla olevia palveluja. Käytännössä muutos tuskin laajentanee toimintaa, mutta sillä voitaneen varmistaa valvonnan riittävät resurssit lakisääteisiin tehtäviin kuntatalouden haastavassa tilanteessa ja parantaa kustannusvastaavuutta.

Osaan pienistä toimijoista kohdistuu molempien lakien mukainen vuosimaksu, esim. pieni päiväkotia, jota valvotaan sekä elintarvikelain että terveydensuojelulain nojalla. Vuosimaksu voi muodostua näin yksittäisille toimijoille suureksi, mutta toisaalta maksujen perimisen kannalta on tärkeää, että sääntely on yksiselitteistä ja selkeää, ja poikkeuksia on vain sen verran kuin on välttämätöntä.

Terveydensuojelulain osalta on hyvä ja tärkeää, että esitykseen on kirjattu, että näytteenotoista ja tutkimuksista peritään jatkossakin taksan mukainen maksu.

Elintarvikelain 47 § 3 momentin kirjaus on hyvä lisäys ja selkeyttäneen tilannetta ei-vastustettavien zoonoottisten eläintautien (esim. kryptosporidioosi) osalta.

Muutosehdotukset:

Elintarvikelaki

9 ja 10 §: Selkeyden vuoksi tulisi mainita, että toimijan vaihtumisesta on ilmoitettava. Kirjaus vastaisi nykyistä käytäntöä.

25 § 3 mom.: Tulisi olla mahdollista delegoida viranhaltijalle tämän lain 54-58 ja 66 § tarkoitetut hallinnolliset pakkokeinot.

63 § Kiireellisissä tapauksissa viranhaltijan tulisi voida tehdä 54-58 §:ssä tarkoitetut päätökset.

72 § Pykälään tulisi kirjata, että toimijanvaihtumisilmoituksen käsittelystä peritään maksu. Kirjaus vastaisi nykyistä käytäntöä.

Terveydensuojelulaki 50 a § 1 momentin kohta 3: Kaivon omistajalta tulisi voida periä maksu myös näytteenotosta. Eli "Kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista ja näytteenotosta, jos kysymys ei ole talousvettä toimittavasta laitoksesta."

Elintarvikelain 9 § ja 10 § sekä terveydensuojelulain 13 §:

Vuosittain perittävän valvonnan perusmaksun takia olisi tärkeää, että sen piirissä olevien toimijoiden tulee ilmoittaa laskutustietojen muutoksesta valvontaviranomaiselle.

Joensuussa 8.7.2020

Elina Felin, ympäristöterveydenhuollon johtaja
Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys / Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä